

Název diplomové práce:	Postavení šarí'y v právních systémech arabských států Blízkého východu
Autor :	Michala Lvová
Katedra :	teorie práva a právních učení
Vedoucí diplomové práce :	Doc. JUDr. PhDr. Pavel Maršálek, Ph.D.
Oponent:	Doc. JUDr. Zdeněk Kühn, Ph.D., LL.M., S.J.D.

Posudek oponenta

1. Diplomová práce Michaly Lvové srovnává postavení islámského (náboženského) práva šaría v zemích Blízkého východu. Již na úvod musím prohlásit, že práce je zajímavá a převyšuje standardní diplomové práce na zdejší fakultě. Další kritika necht' není vnímána jen jako upozornění na nedostatky práce, ale spíše zamyšlení pro diplomantku, jak eventuálně pokračovat v dalším rozvíjení tématu její práce. To bych také osobně velmi doporučoval, ostatně i s ohledem na její jazykové znalosti.

2. Po stránce formální diplomová práce obsahuje 66 stran vlastního textu včetně 160 poznámek pod čarou. Diplomantka svou práci rozdělila poměrně logicky na celkem tři velké části (sumář česky psané literatury včetně úvodu do českého studia problému, historie islámského práva a dále rozbor postavení šarí'y v řadě arabských zemí).

3. Nutno ocenit především výběr tématu, který je originální. Současně je chvályhodná práce s cizí literaturou včetně občasných práce s arabsky psanými zdroji. Za velké plus posuzované práce považuji dobrou úroveň poznámkového aparátu.

4. Po stránce obsahové nutno na úvod zmínit, že záběr práce se mi zdá až příliš široký. Zatímco třetí kapitola (úvod do šariy včetně historického pojednání) je adekvátní, v jádru práce si diplomantka „ukousla až příliš velké sousto“. Pokud pojednává celkem o dvanácti právních systémech, je nabíledni, že u řady z nich je autorčin text velmi stručný, popisný a nepřinášející žádné velké ani nové informace (srov. např. pojednání o právních systémech zemí Perského zálivu). Osobně bych preferoval koncentrovanější přístup, třeba analýzu právního řádu dvou až tří reprezentativních zemí. Jako vhodné se nabízí systémy Egypta a Saúdské Arábie (ostatně zde je text diplomové práce nejpodrobnější a asi i nejzajímavější), doplněný třeba Irákem.

5. Co mi v práci chybí, je větší synteze nahromaděných faktů. Jaké jsou vývojové trendy interakce šariy a sekulárních právních systémů? Jaké jsou rozdíly mezi systémy většinou laickými (Libanon, Sýrie), systémy náboženskými (Saúdská Arábie) a právními řády, na jejichž podobě se významně podíleli cizinci, třeba v Iráku nedávno právní a ústavní experti USA při tvorbě nové irácké ústavy?

6. Dále mi chybí více informací o aplikaci práva soudy a obdobnými orgány. Přitom třeba v Egyptě si tamní Nejvyšší ústavní soud o větší rozbor přímo říká, autorka ho však zmiňuje jen v několika řádcích. Právě pasáže na stranách 39 a 40 by si ale zasloužily větší pozornost. Pokud autorka říká, že egyptský Nejvyšší ústavní soud se v otázkách interakce šariy a egyptského práva projevuje jako otevřená názorová instituce, a projevuje určitý restriktivní výklad zásady, podle níž je šaría zdrojem veškerého egyptského práva, myslím, že by tento text byl hoděn lepšími příklady.

V literatuře je často udáván jako příklad rozsudek v kauze zákazu zahalování žen v některých veřejných institucích (kauza č. 8 soudcovského roku 17, 18. 5. 1996¹).

7. K rozpravě v rámci diskuse u obhajoby dávám k otázce, proč podle autorky v posledních několika dekádách dochází k novému rozkvětu islámského práva v muslimských zemích? Podíváme-li se totiž do komparativní literatury 50. a 60. let minulého století (včetně takových veličin, jako byl J. Schacht), vidíme, že předpovědi byly takové, že islámské právo zůstává jakousi exotickou zvláštností v oblasti práva rodinného, zatímco ve všech ostatních odvětvích je nahrazováno právem moderním, transplanty evropských kodifikací. Někdy od 70. let se ale situace dramaticky mění. Autorka zmiňuje v práci některé teze (prohrané války s Izraelem jako trest za odvrácení se od Boha), existují ale i důvody jiné?

8. Na závěr nemohu než znovu opakovat, že přes výše nastíněnou kritiku (která má být spíše základem pro diskusi během obhajoby) diplomová práce je nadprůměrná a bezesporu splňuje všechny podmínky pro její úspěšné obhájení. Hodnocení navrhuji buď výborně, případně velmi dobře, a to v závislosti na průběhu ústní obhajoby.

V Praze dne 25. května 2014

Zdeněk Kühn

---

¹ Srov. např. American University International Law Review, vol. 21, rok 2006, The Supreme Constitutional Court of Egypt on Islamic Law, Veiling and Civil Rights: An Annotated Translation of Supreme Constitutional Court of Egypt Case No. 8 of Judicial Year 17 (May 18, 1996), Nathan J. Brown, Clark B. Lombardi a další četné práce zejména C. Lombardiho.